נח אבגד מיי פ״ל מהלי כלים הלכה יד:

תורה אור השלם

1 וכל אשר יפל עליו מהם

1 וְכַל אֲשֶׁר יִפּל עֲלְיו מַהֶּם בְּמֹתְם יִטְמָא מִפְּל בְּלִי עֵץ אוֹ בֶגֶד אוֹ עוֹר אוֹ שֶׁק בְּל בְּלִי אֲשֶׁר יַצְשָׁה מְלָאכָה בְּלִי אֲשֶׁר יַנְשָׁה מְלֶאכָה בְּמָיִם יִּנְבָא וְטְמֵא עַד

בְּנֶת בְּנַתְּיִב יוּבְא וְשְׁמָּא עַּלּ הָעֶרֶב וְשָׁהָר: ויקרא יא לב 2 וְכָל בָּנֶד וְכָל בְּלִי עוֹר וְכָל מַעֲשָׁה עִזִּים וְכָל בְּלִי עֵץ תִּתְּדִשְׁאוּ:

3 איש איש מזרע אהרן

במדבר לא כ

הבאים מצבא

נפקד ממנו איש:

מוסף תוספות

א. היאך טמאים. תוס׳ הרא״ש. ב. ולהשים בהם

שום דבר, מ"מ. תוס׳ הרא"ש. ג. ואם יש לו בית

קיבול כתיתין טמא, משמע דאם אין לו בית

קבול כתיתין. תוס׳ הרא״ש. אע״פ שבית

ירול שלו טשוי וראוי

קיבול שלו עשה האה להניח בתוכו שום דבר לא חשיב בית קיבול כיון שאינו עשוי לכך, והכא

נמי קילקי וחבק אינו עשוי ליתן בתוכו שום דבר אלא לצורך הסוס

בלבד. תוס׳ הרא״ש. ה. אבל

קב הקיטע אינו עשוי אלא

. הנחת הרגל בלבד. תוס׳

הרל"ש. ז. נילף שכבת זרע ממת והדר נילף מת מיניה. תוס' הרל"ש. ח. כיון

דכתיב או שק בשרץ לרבות דבר הבא מזנב

הסוס ומזנב הפרה ממילא

נתרבה אף לש"ז, וכיון שנתרבה בש"ז ממילא שנתרבה בש"ז ממילא שמעי' למת, ומיעוטא

דחבלים נמי דאתי משק

מיהא גמר, וכן נמי איכא מיהא גמר, וכן נמי איכא למיגמר שרץ ממת לענין קלקי וחבק דהא איתקש קרוייהו לש"ז. רמנ"ן.

תרווייהו לש״ז. רמנ״ן. 10. בכל התורה כולה. תוס׳

הכל״ש. ו. מהשתא.

. ד. אלמא

במדבר לא יד

. -. במדבר לא מט

וריקן ואי משום דאפשר לקפלהב אם אינו עשוי לכך לאו כלום הוא כדאמר לקמן [פו.] גבי קב הקיטע דאע"ג דיש לו בית קיבול

הן עשוין מתחלה" אך קשה דלעיל פ׳ במה מדליקין (דף כו. ושם) מפיק דבר הבא מן העזים דמטמא בשרלים מאו בגד וקילקלי וחבק באין מן העזים ומפיק להן הכא מאו שק וע"ק דהתם מרבה לנולה של עזים לג' על ג' ואילו שק שיעורו בד' ואומר ר"י דתרי גווני נולה של עזים הוו והתם מיירי [בדקה] שעושים ממנה בגדים חשובים והלכך איתרבו לשלשה על שלשה כמו שאר בגדים והכא מיירי בנולה גסה שממנה עושין קילקלי וחבק וחבלים ומשיחות ושק: שמע מינה לאפנויי. הקשה ה״ר אליעור ממין יכיון דאיתקש שרץ ומת לשכבת זרע א״כ ג״ש דבגד ועור ל״ל דכל מה שיהיה במת ניתן בשכבת זרע וכל מה שיהיה בשכבת זרע ניתן בשרן וכן

י הרהור מי יצאנו. וא״ת והא אפילו (א) יפת תואר הותרה להם וי"ל דמכל מקום שייך בה איסור כדאמרינן (קדושין דף כב.) וחשקת בה ולא בחברתה: ובמוך

ז איש מּישׁ מְּוֶרַע אַהְרֹן הוֹא צְרוֹע אוֹ זְב בְּקְבְּדְשִׁים לֹא יאבל עַד אֲשֶׁר יִטְהָר זְרַבּגַע בְּבָל טְמֵא נְפָשׁ אוֹ אַשֶּׁר הַצֵּא מִמְננוּ אִשְׁר הַצֵּא מִמְננוּ שִׁישׁר הַצַּא מִמְננוּ אַישׁר הַצַּא מִמְננוּ אַישׁר הַצַּא מִמְננוּ אַישׁר הַצַּא מִמְננוּ זִיקרא כב ד ייצא מפנור שְּבָבֶת וְרְע: ויקרא כב ד או איש אָשֶר יְגָע בְּבֶל שֵרץ אָשר יְטָנְא לו או בְּאָרָם אָשֶׁר יִטְנָא לו או בָאָרָם אָשֶׁר יִטְנָא לו או טְנִאָתוֹ: ויקרא כר ד לו ורל די טְמְאָתוֹ: ויקרא כב ה 5 וְכָל בֶּגֶד וְכָל עוֹר אֲשֶׁר יהיה עליו שכבת זרע וכבס בַּמַיִּם וְטָמֵא עֵד הָעָרֶב: ן אָלְּאָרֵב אֶת קְרְבָּן יְיָ אִישׁ 6 אָשֶׁר מָצָא כְלִי זְהָב אָשֶׁר מָצָא כְלִי זְהָב אָצְעָרָה וְצְמִיד טַבָּעַת עָגִיל להפך החל קי"ל ש דבר הבא מן החיקש וְבוֹמְז לְבַפֵּר עַל נַפְשׁתִינוּ לפני יי: במדבר לא נ חוזר ומלמד בהיקש מון מן הקדשים: יְבוּתְּי יְיָבֵי צֵל צַּדְּשׁנְינוּ 7 וַיִּקְצֹף מֹשֶׁה עַל פְּקוּדֵי 7 הָתִיל שָׁרֵי הָאֵלְפִים וְשְׁרֵי המאות המלחמה: הַמְּלְחָמָה: במיבר לא זו 8 ויאמְרוּ אֶל משָׁה עְבָדִיךְּ נְשְׂאוּ אֶת ראשׁ אַנְשֵׁי הַמִּלְחָמָה אֲשֶׁר בְּיָדַנוּ וְלֹא

בוניין לרבות את הקילקלי והחבק. ואם תאמרא והא לא מיטלטל מלא אלא קלע קטן עשה מנוצה של עזים לחלות בו בתי נפש לנואר בתו לראש שוקו אם אינו עשוי לקבל טהור וייע דהני נמי לשם כל צורכן

> כלי כלי מהתם: מוסף ישק על הבגד שממא משום אריג: אמו בגד לאו אריג הוא הכי קאמר מוסף שק על הבגד אף על פי שאינו אריג ממא למאי חזי אמר רבי יוחנן שכן עני קולע שלש נימין ותולה בצואר בתו תנו רבנן ישק אין לי אלא שק ימניין לרבות את הקילקלי ואת החבק ת"ל או שק ייכול שאני מרבה את החבלים ואת המשיחות ת"ל שק מה שק מווי ואריג אף כל מווי ואריג הרי הוא אומר במת יוכל כלי עור וכל מעשה עזים וגו' תתחמאו לרבות הקילקלי ואת החבק יכול שאני מרבה את החבלים ואת המשיחות ודין הוא מימא בשרץ ומימא במת מה כשמימא בשרץ לא מימא אלא מווי ואריג אף כשמימא במת לא מימא אלא מווי ואריג הן אם היקל בממא שרץ שהיא קלה נקיל במומאת המת שהיא חמורה תלמוד לומר בגד ועור בגד ועור לגזירה שוה נאמר יבגד ועור בשרץ ונאמר בגד ועור במת מה בגד ועור האמור בשרץ לא מימא אלא מווי ואריג אף בגד ועור האמור במת לא פימא אלא פווי ואריג ומה

בגד ועור האמור במת ממא כל מעשה עזים אף בגד ועור האמור בשרץ ממא כל מעשה עזים אין לי אלא דבר הבא מן העזים ימניין לרבות דבר הבא מזנב הסום ומזנב הפרה תלמוד לומר או שק והא אפיקתיה לקילקלי וחבק הני מילי מקמי דליתיה ג"ש השתא דאתי גזירה שוה אייתור ליה ואין לי אלא בשרץ במומאת מת מניין ודין הוא מימא במת ומימא בשרץ מה כשמימא בשרץ עשה דבר הבא מזנב הסום ומזנב הפרה כמעשה עזים אף כשטימא במת עשה דבר הבא מזנב הסום ומזנב הפרה כמעשה עזים הן אם הרכה בטומאת ערב שהיא מרובה נרכה בטומאת שבעה שהיא מועטת תלמוד לומר בגד ועור בגד ועור לגזירה שוה נאמר בגד ועור בשרץ ונאמר בגד ועור במת מה בגד ועור האמור בשרץ עשה דבר הבא מזנב הסום ומזנב הפרה כמעשה עזים אף בגד ועור האמור במת עשה דבר הבא מזנב הסום ומזגב הפרה כמעשה עזים ומופנה דאי לאו מופנה איכא למיפרך מה לשרץ שכן מממא בכעדשה ילאי אפנויי מופני ימכדי שרץ איתקש לשכבת זרע דכתיב 3איש אשר תצא ממנו שכבת זרע וסמיך ליה ∙איש אשר יגע בכל שרץ וכתיב ביה בשכבת זרע זוכל בגד וכל עור אשר יהיה עליו שכבת זרע בגר ועור דכתב רחמנא בשרץ למה לי שמע מינה לאפנויי ואכתי מופנה מצד אחד הוא הניחא למאן דאמר יימופנה מצד אחד למידין ואין משיבין אלא למאן דאמר ®למידין ומשיבין מאי איכא למימר דמת נמי אפנויי מופנה מכדי מת אתקש לשכבת זרע רכתיב יוחנוגע בכל ממא נפש או איש אשר תצא ממנו שכבת זרע וכתיב בשכבת זרע וכל בגד וכל עור בגד ועור דכתב רחמנא במת למה לי ש"מ לאפנויי: יונקרב את קרבן ה' איש אשר מצא כלי זהב אצעדה וצמיד מבעת עגיל וכומז א"ר אלעזר יעגיל זה דפום של דדין כומז זה דפום של בית הרחם אמר רב יוסף אי הכי היינו דמתרגמינן מחוך דבר המביא לידי גיחוך אמר ליה רבה מגופיה דקרא ש"מ כומז כאן מקום זימה: יויקצוף משה על פקודי החיל אמר רב נחמן אמר רבה בר אבוה אמר להן משה לישראל שמא חזרתם לקלקולכם הראשון אמרו לו "לא נפקד ממנו איש אמר להן אם כן כפרה למה אמרו לו אם מידי עבירה יצאנו מידי הרהור לא יצאנו מיד ונקרב את קרבן ה' תנא דבי רבי ישמעאל מפני מה הוצרכו ישראל שבאותו הדור כפרה מפני

מ"כ פ' שמיני, ב) ובערוד כלי כלי. בשרלים כתיב כל כלי אשר יעשה מלאכה וגו'ש. ומגופיה יה) מי כים שמיני, כני [בערון אימא לאיי ומפרש דלשון יון הוא ע״ש], ג) [ב״ק כה:], ד) [נדה כב:], ה) [לקמן קלא. דקרא דשרנים לא מני יליף דאשר יעשה מלאכה לאו כלי תכשיט משמע: שק. הוא עשוי מנולה של עזים שאף על פי שאינו אריג במות ע: עד. נדה כב:], ו) ומס' כלהן, ז) וויקרא יאן, טמא שדרכו בכך ותכשיט הוא וה"ק

שהוא טמא משום אריג ואע"פ שאינו

אריג: קולע ג' נימין (כו'). ג' חוטין

של מטוה של נולה של עזים לבועה:

ומולה בלוחר במו. וקליעתו זו היח

אריגתו מאחר שהוא טווי כדאמרן

גבי תיכי חלילתא בריש פירקיוף דקרי

להו אריג. והא דהאמר אע"פ שאינו

אריג כלומר לאו אריג ממש: אין ני

אלה שק. העשוי ללבוש רועים:

קילקני. מסרך של סום שקורין

פייטרא"ל: חבק. לינגל"א של סרגא

ואוכף ועושין אותה מנוצה של עזים

טווי ואריג: יכול שאני מרבה החבלים

והמשיחות. לניח"ל שעושין למדוד

וקולעין מן הנולה כמו שנתלשה ואינו

טווי ולא דמי לקולע שלש נימין דלעיל

דהתם טווי הוא וזו היא אריגתו: יכול

שאני מרבה כו'. הואיל וכתיב כל:

ודין הוא. שלא נרבה ולא לריך קרא

למעוטי: הן. תמיה הוא וכי דברים

כוונים הם: אם היקל בטומאת

שרן שהיה קלה. כלומר הם היקל

מלטמא חבלים ומשיחות היקל לך

בשרך שטומאתו קלה טומאת ערב:

נקל. גם אנחנו בבנין אב זה במת

שטומלתו חמורה טומלת ז': בשתל

דאמיא גזירה שוה. וכי היכי דיליף

מת משרץ למעוטי חבלים ומשיחות

יליף נמי שרץ ממת לכל מעשה עזים

לרבות קילקלי וחבק: אין לי אלא

בשרץ. דאו שק התם כתיב: אם

ריבה. לטמח דבר הבח מזנב הסום

בטומאת ערב הוא דריבה: שהיא

מרובה. שכל המגעות טומאת ערב

הן בין דשרן ונבילה ושכבת זרע מגע

הזב ומגע טמא מת: נרבה אנו

בטומאת ז' שכן מועטת היא. שאינה

בכל המגעות אלא במגע המת

בלבד: מופנה. לריך שתהא גזירה

שוה זו מב' תיבות דבגד ועור מופנין

למדרש זה שלא יהו לריכין לגופן

ומאחר שמופנין ללמוד גזירה שוה

ה"ל כמאן דכתיב דרשא בקרא

בהדיח וחין משיבין עליה: דחי

לאו מופנה. אמרינן לגופן באו ולא

ילפינן להא מילתא מינייהו: דאיכא

למיפרך כו'. וה"ה דמלי למימר

הכי אגזירה שוה קמייתא ומיהו

אסקי לכולה ברייתא ברישא ופריך

אהא דסליק מינה ובשינויא דמשנינן

בהא מיתרלה נמי קמייתא: לאי.

באמת: ולחיב ביה בשלבת ורע.

דבגד ועור טמאים הם בו: מלד

אחד. הכתובין בשרך מופנים כדאמרן אבל הכתובין במת אין מופנין: הניחא למ"ד כו'. פלוגתא דרבי

ישמעאל ורבנן היא במסכת נדה

בהמפלת (דף כב:): אלא למאן דאמר למידין. אם אין תשובה:

הגהות הב"ח

ה) לעיל נו., ט) זבחים מט:,

(d) תום' ד"ה מידי וכו' אפי ליקח יפת תואר:

לעזי רש"י

מיינזרא"ל ומיינזר"לו סמלון (רתמת-חזה). צינגל"א.חבק (רצועת-בטן ליצא"ל ולינוי"לו. חוט

מוסף רש"י

חבה. פיונגל"ה לחסור בו סוס (לעיל נז. וראה רש"י נדה נח.). מופנה מצד אחד. נוז.). מופנה מצד אחד. גזירה שוה שאינה מופנה משני לדדיה אלא מלד אחד למדין. ממנה אם אין להשיב, אבל אם יש להשיב

רבינו חננאל

קילקלי. מלשון יון הוא, והוא עשוי בגד [משיער של עזים והוא קשה עשוי להצניעו תחת הכרים והכסתות. חבקים, כסוי הכסאות. (ת"ל) וכתיבו או הנסאות: (ול ל) (כתיבן או בגד או עור או שק אין לי אלאן שק בלבד מנין לרבות הקילקלי וחבק ת״ל או שק. פי' מרבינז להו מאו כלומר הוה ליה למימר שאן, או דכתב רחמנא למה לי, לרבויי קילקלי וחבק. יכול שאני מרבה חבלים ומשיחין שיטמאו, ת״ל שק מה שק טווי ואריג אף כל טווי ואריג. הרי הוא אומר במת כל הרי הוא אומר במת כל מעשה עזים, יכול שאני מרבה חבלים ומשיחים, דין הוא טימא בשרץ טימא . במת כו'. ודחינז ואם היקל שהיא טומאת ערב, אבל טומאת מת חמורה היא שהיא טומאת שבעה לא נתרבה, ת"ל (או) בגד ועור בגד ועור לג"ש, נאמר בגד ועור שרץ, ונאמה בגד ועור במת. פ"י דין ג"ש, ב" ועור במת. פ"י דין ג"ש, ב" כתוב מילין שאינן צריכין לפסוק (ויאין) [והין] מילין פנויין, לא נכתבו אילו בתוך פסוקים אילו אלא בתוך פסוקים אילו אלא בלונו מהת ו"אש להיות רל נתרבה. ת"ל (או) בגד ועור . לדון מהם ג״ש, להיות כל רין שמפורש באחד מהן . שיהא גם השוי כמוחו וזה שכתוב בעניננו בגד ועור בשרץ בגד ועור במת. וצריכין להיות אילו בגד ועור מופנים בשני הפסוקים, שאם הן בפסוק אחד יתירין כגון שלמדו טומאת בגד ועור בשרץ משכבת זרע ונמצא בגד ועור האמור בשרץ מופנה, כגון זה למידין, ואם יש פירכא משיבין ופורכין. ואם הן אילו פסוקים בגד יתירין בשרץ ובמת . שיהו טמאין במת דבר הבא מזנב הסוס מזנב הפרה שהיא מרובה, פי

הרא״ש. רב נסים גאון

הניחא למאן [דאמר] מופנה מצד א' למדין ואין משיבין, אלא למאן דאמ למימר. מחלוקת בין ר' ישמעאל ורבנן. ועיקר דילה במס׳ נדה בפרק המפלת ודף

ומשיבין. אם יש להשיב: מאי איכא למימר. הרי יש להשיב שכן מטמא בכעדשה: והכוגע בכל טמא נפש או איש אשר תלא ממנו שכבת זרע: דפוס של דדין. שמונחות בו: גיחוך. לילנות: לקלקולכס. של מעשה שטים לזנות את בנות מואב שמא כך עשיתם במדין לכך אתם לריכין קרבן: לא נפקד. לא נחסר מדת יהודית:

אין למידין ממנה, מופנה | מצד אחד לר׳ ישמעאל למידין ואין משיבין לרבנן למידין ומשיבין. אמר להם משה לישראל שמא חזרתם לקלקולכם הראשון. אמרו לו לא נפקד ממנו איש. במס' יבמות בפרק הבא על יבמתו (קד פאן אמרו, ור' שמעון לא נפקד ממנו איש לעבירה. ולדבר זה נתכוונו בהם בתשובה זו.

שזבר

טומאת שרץ (נותנת) ונוהגתן בשמונה שרצים, נרבה טומאת מת שהיא מועטת שאינה אלא במת בלבד. ואוקימנא כיון שהן מופנה משני צדרין, למידין ואין משיבין. אילו הדברים הלכה למשה מסיני להידרש בענין הזה מסורת בידי חכמים.